

Amsterdamse Standaard Ketenzorg Antistolling (ASKA)

Apothekersdeel

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Landelijke Standaard, leidraad en Amsterdamse afspraken.	3
Voorbehoud	3
Begrippen in de ASKA	3
2. Digitaal Expertisecentrum Antistolling Amsterdam.....	4
Doel	4
Beslisboom voor vragen over antistolling	4
8. Openbare apotheker (nummering conform volledige ASKA)	6
8.1 Patiënt start met gebruik orale antistollingsmedicatie en/of TAR's	6
8.2 Patiënt wijzigt of stopt met orale antistollingsmedicatie en/of TAR's	7
8.3 Patiënt met orale antistollingsmedicatie en/of TAR's krijgt co-medicatie	7
8.4 Patiënt heeft een geplande afspraak met de tweede lijn.....	8
8.5 Patiënt wordt van tweede lijn terugverwezen naar eerste lijn	8
8.6 De patiënt met orale antistolling en/of TAR's wordt opgenomen in het verpleeghuis.....	8
Bijlage1: Ingrepenformulier overbrugging VKA	9

Inleiding

Antistollingsmiddelen zijn geneesmiddelen die de stolling van het bloed verminderen of vertragen en zijn één van de meest gebruikte medicijnen voor hart- en vaatziekten en trombose. Aan het gebruik van antistollingsmiddelen zijn risico's verbonden, omdat het gebruik ervan een verhoging van het bloedingsrisico met zich meebrengt, terwijl er bij een onvoldoende stollingsniveau of het tijdelijk onderbreken van de behandeling juist een verhoogd risico ontstaat op (recidief) trombose.

Landelijke Standaard, leidraad en Amsterdamse afspraken.

Met het doel de overdracht tussen verschillende disciplines te verbeteren zijn er landelijk standaarden en een leidraad opgesteld door de Landelijke Stuurgroep Keten Antistollingsbehandeling. De door hen opgestelde documenten zijn vertaald naar de Amsterdamse Standaard Ketenzorg Antistolling (ASKA), die recht doet aan de regionale afspraken. De gehele ASKA vindt u op <https://sigra.nl/regiotafel-antistolling>. Per groep zorgverleners is de ASKA opgesplitst om de tekst toegankelijk en werkbaar te houden. Voor verantwoording en documentatie raadpleegt u de hoofdtekst. De nummering van de hoofdtekst is in deze deelttekst aangehouden.

Voorbehoud

De ASKA gaat uit van een volmaakte situatie. De praktijk in Amsterdam kent voornamelijk beperkingen in m.b.t. de mate waarin digitale overdracht mogelijk is, de mate waarin patiënten toestemming geven om hun gegevens te delen en in financiering. Desondanks hopen we dat de ASKA een belangrijke bijdrage zal leveren aan het verbeteren van de antistollingszorg in de regio.

Begrippen in de ASKA

Bij antistolling worden de volgende groepen middelen onderscheiden:

1. VKA, zijnde de vitamine K antagonist Acenocoumarol en Fenprocoumon. Deze worden steeds minder vaak voorgeschreven.
2. NOAC's/ DOAC's: Non-Vitamin K Orale Anticoagulantia of Directe Orale Anticoagulantia (Dabigatran, Apixaban, Rivaroxaban en Edoxaban). Deze medicatie wordt steeds frequenter voorgeschreven.
3. Orale antistollingsmiddelen zijn zowel de VKA als de NOAC's/ DOAC's.
4. TAR's, de trombocyten aggregatie remmers, te weten Acetylsalicylzuur, Carbasalaatcalcium, Clopidogrel, Prasugrel en Ticagrelor.
5. LMHW, Laagmoleculairgewicht heparines, zoals Dalteparine, Enoxaparine, Nadroparine en Tinzaparine.

In deze Amsterdamse standaard worden als non-vit K anti-trombotische middelen de middelen onder 2 t/m 5 begrepen.

2. Digitaal Expertisecentrum Antistolling Amsterdam

Doel

Het doel van het Digitaal Expertisecentrum Antistolling Amsterdam is dat:

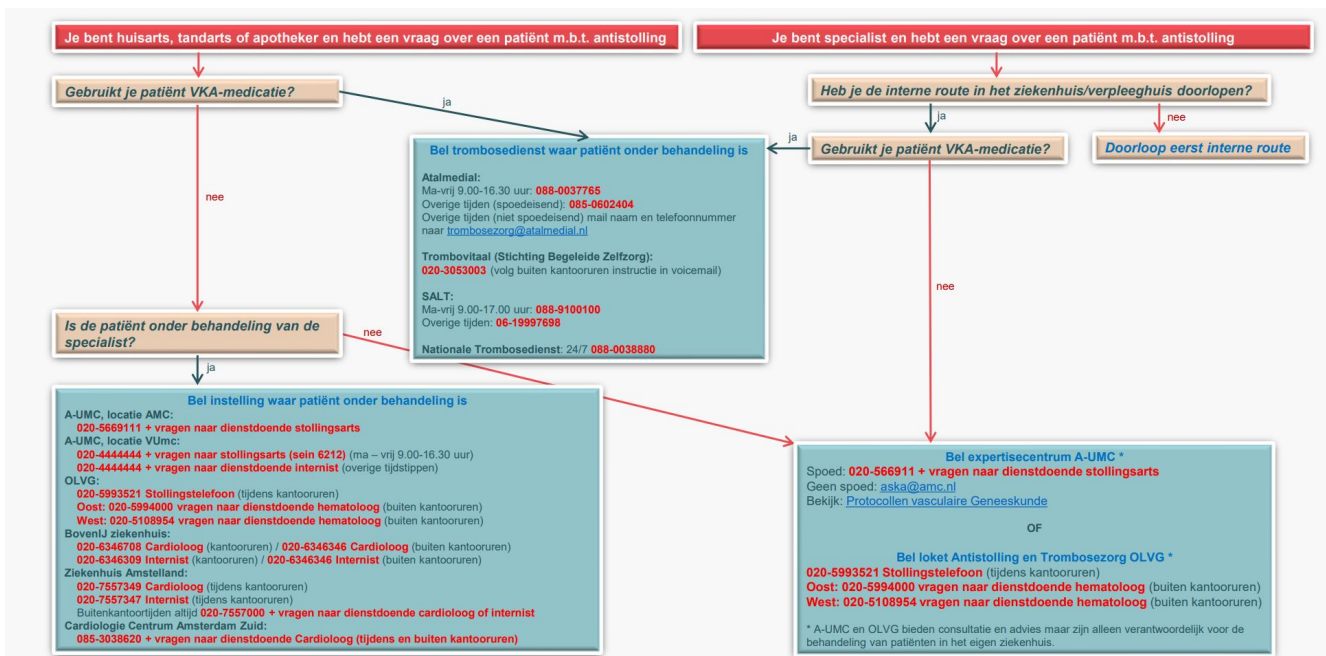
- er is 24 x 7 een consultatie en advieslijn voor de 1ste lijn en bij complexe casuïstiek in de 2^e lijn (zie beslisboom op volgende bladzijde)
- ziekenhuizen en trombosediensten 24 x 7 bereikbaar zijn voor vragen over eigen patiënten (zie beslisboom op volgende bladzijde)
- namens alle betrokken disciplines in de antistollingsketen Sigra en FBA tijdens kantooruren bereikbaar om casuïstiek en knelpunten in beleid met elkaar te delen.

FBA: Yvonne Groenstege, ymgroenstege@fbadam.nl

Sigra: Christèle Warmerdam, c.warmerdam@sigra.nl

- Alle documentatie up-to-date beschikbaar is via www.sigra.nl/regiotafel-antistolling

Beslisboom voor vragen over antistolling (Klik op onderstaand plaatje en bekijk de actuele beslisboom)

8. Openbare apotheker (nummering conform volledige ASKA)

Bij de openbare apotheek zijn zes momenten kritisch (rood) voor het verlenen van veilige zorg voor de patiënt met antistollingsmedicatie:

1. De patiënt start met gebruik orale antistollingsmedicatie en/of TAR's
2. De patiënt stopt met orale antistollingsmedicatie en/of TAR's of de medicatie wordt gewijzigd
3. Patiënt met orale antistollingsmedicatie en/of TAR's krijgt co-medicatie
4. De patiënt heeft een geplande afspraak in een zorginstelling in de tweede lijn
5. De patiënt wordt van een zorginstelling in de tweede lijn terugverwezen naar de eerste lijn
6. De patiënt met orale antistolling en/of TAR's wordt opgenomen in het verpleeghuis

Deze paragraaf geeft weer hoe de apotheker handelt in genoemde situaties (oranje) en hoe hij/zij dit communiceert en afstemt in de keten (groen). De kleuren rood, oranje en groen functioneren als een stoplicht. Alle handelingen en momenten van afstemming dienen gevolgd te worden om te komen tot veilige zorg voor antistolling in de keten.

Communicatie met de patiënt

In het gesprek met de patiënt door hoofdbehandelaar komen in ieder geval aan bod:

- Doel / reden van de behandeling of wijzigingen daarin
- Duur van de behandeling
- Uitleg over de werking van de antistollingsmedicatie en/of TAR's, controles, gebruik en dosering
- Mogelijke bijwerkingen en complicaties van de behandeling
- 24 uren bereikbaarheid voor vragen van de patiënt (bij wie, voor wat en hoe bereikbaar)
- Het belang van melden van ingrepen en veranderingen van co-medicatie voor eventuele aanpassing van de antistollingstherapie.

8.1 Patiënt start met gebruik orale antistollingsmedicatie en/of TAR's

De apotheker

- is met de patiënt verantwoordelijk voor een actueel medicatieoverzicht.
- verstrekt medicatie aan patiënt en verifieert met de patiënt of de medicatie klopt en als zodanig door de patiënt wordt ingenomen (incl. zelfzorgmiddelen).
- licht de patiënt voor over gebruik orale antistollingsmedicatie en/of TAR's.
- bewaakt de medicatie op interactie en bijwerkingen en bijwerkingen in combinatie met antistollingsmedicatie en/of TAR's
- verstrekt op verzoek een actueel medicatieoverzicht aan de patiënt als de patiënt voor korte of lange periode weg gaat (bijvoorbeeld op reis) en bij elke wijziging van medicatie.

Communicatie en afstemming

	DOOR WIE	NAAR WIE	WAT
8.1.1	Apotheek	Hoofdbehandelaar	Apotheek neemt contact op met hoofdbehandelaar als recept orale antistolling interfereert met al gebruikte medicatie, en neemt ook contact op als er al andere antistollingsmedicatie en/of TAR's worden gebruikt.
8.1.2	Apotheek	Huisarts / Trombosedienst	Apotheek neemt contact op met huisarts en bij VKA de trombosedienst als recept VKA interfereert met reeds gebruikte medicatie. De apotheker verifieert het starten met andere antistollingsmedicatie (VKA, DOACs, TAR's) expliciet bij de arts.
8.1.3	Apotheek	Trombosedienst	Apotheek bericht bij VKA de trombosedienst over de start van interfererende

			antistollingsmedicatie.
8.1.4	Apotheek	Hoofdbehandelaar / Trombosedienst	Apotheek verstrekt op aanvraag actueel medicatie overzicht naar hoofdbehandelaar / bij VKA trombosedienst, dan wel apothek stuur trombosedienst actueel medicatieoverzicht. De patiënt moet hiervoor toestemming hebben gegeven.
8.1.5	Andere openbare apothek	Openbare apothek	Andere openbare apothek (kan ook poliklinische apothek zijn) stuur openbare apothek bericht met vermelding van verstrekte medicatie.

8.2 Patiënt wijzigt of stopt met orale antistollingsmedicatie en/of TAR's

De apotheker

- verstrekt de medicatie.
- geeft uitleg aan patiënt over gebruik medicatie.
- verstrekt op verzoek actueel medicatieoverzicht aan de patiënt als de patiënt een periode weg gaat en bij elke wijziging van medicatie.

Communicatie en afstemming

	DOOR WIE	NAAR WIE	WAT
8.2.1	Apotheek	Hoofdbehandelaar	Apotheek neemt contact op met hoofdbehandelaar als nieuw recept interfereert met antistollingsmedicatie en/of TAR's.
8.2.2	Apotheek	Trombosedienst/huisarts	Apotheek stuur gegevens van wijzigingen bij VKA naar trombosedienst en huisarts.
8.2.3	Andere openbare apothek	Openbare apothek	Andere openbare apothek (kan ook poliklinische apothek zijn) stuur openbare apothek bericht met vermelding van verstrekte medicatie.

8.3 Patiënt met orale antistollingsmedicatie en/of TAR's krijgt co-medicatie

De apotheker

- verstrekt de medicatie.
- geeft uitleg aan patiënt over gebruik medicatie.
- verstrekt actueel medicatieoverzicht aan de patiënt als de patiënt een periode weg gaat en bij elke wijziging van medicatie.

Communicatie en afstemming

	DOOR WIE	NAAR WIE	WAT
8.3.1	Apotheek	Huisarts / Trombosedienst	Apotheek neemt contact op met de huisarts en bij VKA de trombosedienst als nieuw recept interfereert met antistollingsmedicatie of gecontraïndiceerd is. Apothek stelt zo mogelijk ook een alternatief (voor de interfererende medicatie) voor.
8.3.2	Apotheek	Trombosedienst/huisarts	Apotheek informeert bij VKA start interacterende medicatie.

8.4 Patiënt heeft een geplande afspraak met de tweede lijn

De apotheker

- geeft patiënt op verzoek actueel medicatieoverzicht mee.

Communicatie en afstemming

	DOOR WIE	NAAR WIE	WAT
8.4.1	Apotheek	Patiënt	Apotheek geeft op verzoek het actueel medicatieoverzicht aan de patiënt.

8.5 Patiënt wordt van tweede lijn terugverwezen naar eerste lijn

De apotheker

- zorgt voor actueel medicatieoverzicht.
- verstrekt medicatie aan patiënt die medicatie komt ophalen in apotheek of brengt de medicatie aan huis.

Communicatie en afstemming

	DOOR WIE	NAAR WIE	WAT
8.5.1	Apotheek Service Punt (ASP) of poliklinische apotheek	Apotheek	Afhankelijk van aanwezigheid poliklinische apotheek en de keuze van de patiënt stuurt het ASP het recept naar openbare apotheek

8.6 De patiënt met orale antistolling en/of TAR's wordt opgenomen in het verpleeghuis

De apotheker

- geeft patiënt op verzoek actueel medicatieoverzicht mee.

Communicatie en afstemming

	DOOR WIE	NAAR WIE	WAT
8.6.1	Apotheek	Specialist ouderen geneeskunde	Apotheek stuurt op verzoek SOG een actueel medicatieoverzicht.

Bijlage 1: Ingrepformulier overbrugging VKA

atalmedial Trombosezorg - Jan Tooropstraat 138 - 1061 AD Amsterdam - telefoonschakelnummer op werkdagen 09.00 - 16.30 uur - tel. 088 0037 790 - trombosezorg@atalmedial.nl

atalmedial

FEDERATIE VAN NEDERLANDSE THROMBOSISPECIALISTEN

atalmedial **INGREPENFORMULIER TROMBOSEZORG**

Graag de voorzijde van dit formulier faxen naar: 088 0037 795.
 Faxen voor 16.00 uur ontvangen, worden dezelfde dag administratief verwerkt.
 NB: Zonder schriftelijke bevestiging (fax), zal conform FNT-richtlijnen worden gedoseerd.

Barcode

Naam _____ Voorletters _____ Hoofdbehandelaar _____
 Geboortedatum _____ Verwijzend arts _____
 Adres _____ Specialisme _____
 Postcode / Plaats _____ Ziekenhuis _____
 Geslacht _____ Telefoon _____ Pieper _____
 Telefoonnummer _____
 Verzekering _____
 BSN-nummer _____
 Tijdelijk adres _____

Naam contactpersoon _____
 Telefoon contactpersoon _____

Datum _____

Ingrep:

Datum ingrep: _____

Embolierisico: Laag risico: geen overbrugging met LMWH
 Hoog risico: wel overbrugging met LMWH*

* type LMWH: _____

Bloedingsrisico: Hoog: streef INR < 1.5
 Standaard: streef INR [1.5 – 2.0]
 Laag: streef INR [2.0 – 2.5]

Dag	Datum	Fenprocoumon/ Acenocoumarol (in tabletten)	Vitamine K (in mg)	DOS LMWH: _____ IE		Controle INR
				Ochtend	Avond	
-5						
-4						
-3						
-2						
-1						
0 (Ingrep)						
+1						
+2						
+3						
+4						
+5						

** s.v.p. doorstrepen wat niet van toepassing is

VERANTWOORDELIJKHEID PERI-OPERATIEVE ZORG:

Naam arts _____
 Datum _____
 Handtekening _____

VERWERKT DOOR (IN TE VULLEN DOOR ATALMEDIAL)